

РОЛЬ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ У ФІНАНСОВІЙ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ УЧАСНИКАМИ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Інноваційний процес спрямований на створення необхідного ринку продуктів, технологій або послуг і здійснюється в тісній єдності із середовищем: його спрямованість, темпи, мета залежать від соціально-економічного середовища, в якому він функціонує й розвивається. [2, с. 18–19]. Оскільки, інноваційний процес, охоплює перетворення наукового знання в інновацію, що задовольняє нові суспільні потреби та послідовний ланцюг дій, що охоплює всі стадії створення новизни і її практичного використання. Тому під час інноваційного процесу не лише створюються очікувані інноваційні продукти, а й можуть виникати супроводжувальні інновації, які є побічним результатом інноваційної діяльності на певному її етапі.

Важливим елементом вивчення даного питання постає розгляд трансакційних витрат, їх виникнення та роль у фінансовій взаємодії між учасниками інноваційного процесу. Оскільки, будь-яка інноваційна діяльність безпосередньо пов'язана із витратами в тому числі і трансакційними.

Під трансакційними витратами (ТВ) розуміємо витрати фінансових ресурсів підприємства на його контрактні відносини із зовнішнім оточенням: податковою адміністрацією та іншими державними інституціями, клієнтською базою, постачальниками, партнерами та на внутрішні комунікації із урахуванням фактора часу.

Аналізуючи інноваційний процес, бачимо що, це складний «механізм», який складається з таких етапів: фундаментальні дослідження (тобто концепції і теорії, які розробляються в академічних інститутах, вищих навчальних закладах, галузевих спеціалізованих інститутах і лабораторіях), дослідження прикладного характеру (тобто вирішення спеціальних проблем, оцінка можливостей), дослідно-конструкторські і експериментальні розробки (тобто розробки, що проводяться як у спеціальних лабораторіях, конструкторських бюро, дослідних виробництвах, так і в науково-виробничих підрозділах великих промислових підприємств), процес комерціалізації (тобто вихід з одержаним нововведенням на ринок для впровадження його у виробництво і є основною метою інноваційної діяльності).

Досліджуючи роль трансакційних витрат у фінансовій взаємодії між учасниками інноваційного процесу, слід також розглянути чинники, які безпосередньо впливають на формування трансакційних витрат. Серед чинників виділено такі групи: економіко-технологічні (контрактна природа; конкурентоспроможність суб'єкта господарювання, еластичність попиту на товар, етап життєвого циклу товару; перешкоди, що виникають при досягненні поставлених цілей тощо); соціально-правові (провадження діяльності в рамках закону; відхилення від легальних санкцій; відхилення від податків і нарахувань на заробітну плату; невідповідний кваліфікаційний рівень працівників; недостатній ступінь оснащеності управлінської праці; висока плінність кадрів серед працівників апарату у правління тощо); організаційні фактори (нечітко визначена мета і завдання; чисельність працівників для реалізації кожної управлінської функції тощо).

Саме на основі вивчення питань щодо формування трансакційних витрат можна успішно вирішувати питання підвищення ефективності фінансової взаємодії між учасниками інноваційного процесу.

1. Йохна М.А., Стадник В.В.. Навчальний посібник: Економіка і організація інноваційної діяльності // К. видавничий центр «Академія» - 2005 р. с. 400 2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15> 3. Нежиборець В. Інноваційна інфраструктура: проблеми, перспективи, рішення. Журнал «Теорія і практика інтелектуальної власності» № 5'2007. – С. 60-69.